

יביע אומר

בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

גיליון מס' 348

פרשת מקץ

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרב יגאל כהן שליט"א

מאמר השבוע

הנהגות מרן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת החיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

פניני הדף היומי

המאבד עצמו לדעת יענש גם על שקצור בעבודת ה'

יִישׁ טַעַם נוֹסֵף לְכָךְ שֶׁהַעֲנֵשׁ שֶׁל הָאָדָם שְׂגוּרָם לְעַצְמוֹ גָּזַק אוֹ חֲלִילָה מְוֹת גְּדוֹל יוֹתֵר. מְשַׁל לְמֶלֶךְ שֶׁצָּוָה אֶת עַבְדּוֹ לְשַׁמֵּר עַל דְּבַר מְסִים עַד שֶׁיִּחְזֹר הַמֶּלֶךְ לְקַחַת אוֹתוֹ, וְהַזְהִיר הַמֶּלֶךְ אֶת עַבְדּוֹ שֶׁלֹּא יַעֲזֹב אֶת הַדָּבָר לְרַגַע עַד שֶׁיָּבֹא הוּא בְּעַצְמוֹ אוֹ שְׁלִיחַ מִטַּעְמוֹ. כִּיִּן שֶׁרָאָה הַעֶבֶד שֶׁהַמֶּלֶךְ אֵינוֹ מַגִּיעַ, זָרַק אֶת הַדָּבָר שֶׁהָיָה אָמֹר לְשַׁמֵּר עָלָיו וְהֵלֵךְ לוֹ, וְכֹאֲשֶׁר תִּפַּס אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ הֶעֱנִישׁ אוֹתוֹ בְּעֵנֶשׁ גְּדוֹל.

בְּאוֹתָהּ מִדָּה הוּא הָאָדָם, שֶׁנִּצְטָוָה לְשַׁמֵּר עַל גּוּפוֹ בְּדַרְכַּי הַטּוֹבָה בְּיוֹתֵר שֶׁהוּא יְכוֹל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ד, טו): "וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֵׁיכֶם", בְּנִדְאֵי שֶׁאֵם חֲלִילָה הוּא מְזַלְזֵל בְּשִׁמְרָהּ וּפּוֹגֵעַ בְּגוּפוֹ, עֲנִשׁוֹ גְּדוֹל מְאֹד, שֶׁעַל יְדֵי מַעֲשָׂיו עוֹזֵב אֶת עֲבוּדַת הָאֱלֹהִים קֹדֶם הַזְּמַן שֶׁקִּבַּע ה' יִתְבָּרַךְ, וּמִמְרָה אֶת פִּי כֶּךָ שֶׁהַכְּנִיס אֶת עַצְמוֹ לְסַפְנַת מְוֹת.

וְלִכּוֹן מִצָּאנוּ בְּשִׁמּוּאֵל הַנְּבִיא, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁכֹּאֲשֶׁר אָמַר לוֹ ה' יִתְבָּרַךְ לְלַכַּת וּלְמַשֵּׁחַ אֶת אֶחָד מֵהַכְּנִיסִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְמֶלֶךְ נֶגֶד רְצוֹנוֹ שֶׁל שְׂאוֹל הַמֶּלֶךְ, אָמַר שִׁמּוּאֵל לֵה' (שְׁמוּאֵל א טז, ב): "אֵיךְ אֵלֶיךָ, וְשָׁמַע שְׂאוֹל וְהִרְגֵנִי", כְּלוּמַר, אִם שְׂאוֹל יִשְׁמַע שֶׁמִּשְׁחָתִי מִיֶּשְׁהוּ אַחֵר לְמֶלֶךְ, הוּא יִהְרַג אוֹתִי. תְּשׁוּבָה זוֹ לֹא נִחַשְׁבָה לוֹ לְחַסְרוֹן בְּבִטְחוֹן עַל הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ. וְלִכּוֹן עֲנָה לוֹ ה' יִתְבָּרַךְ (שָׁם): "עֲגַלְתָּ בְּקֶרֶת תִּקַּח בְּיַדְךָ וְאָמַרְתָּ לְזִבְחִי לֵה' בְּאֵתִי", לְלַמֵּד אוֹתוֹ שֶׁזֶה שֶׁהוּא נִזְהָר שֶׁלֹּא לְהַכְנִיס לְמִקּוּם סַפְנָה זֶה הָיָה הַדָּבָר הַנְּכוֹן לְעֲשׂוֹת. אִם הִחֲשֵׁשׁ שֶׁל שִׁמּוּאֵל שֶׁפָּחַד שֶׁשְׂאוֹל יִהְרַג אוֹתוֹ הָיָה טְעוּת, ה' יִתְבָּרַךְ הָיָה עוֹנֵה לוֹ: "אֲנִי אֲמִית וְאֶחָהּ" אוֹ דְבָרִים הַדּוֹמִים לָזֶה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ לְמִשְׁהָ רַבְּנוּ בְּשַׁעֲהָ שֶׁאָמַר לֵה' (שְׁמוֹת

ד, י): "כִּי כִבַּד פֶּה וְכִבַּד לְשׁוֹן אֲנֹכִי", וְעֲנָה לוֹ הַקִּבְ"ה (שָׁם): "מִי שֶׁם פֶּה לְאָדָם אוֹ מִי שֶׁשׁוּם אֵלֶם אוֹ חֶרֶשׁ אוֹ פִּקּוּחַ אוֹ עוֹר". בְּנִדְאֵי שֶׁהִחֲשֵׁשׁ שֶׁל שִׁמּוּאֵל שֶׁלֹּא לְהַכְנִיס לְמִקּוּם סַפְנָה הָיָה נְכוֹן. וְאִם שִׁמּוּאֵל שֶׁהָיָה צָדִיק גָּמֹר לֹא הִקַּל לְעַצְמוֹ לְהַכְנִיס אֶפְלוֹ לְחֲשֵׁשׁ רְחוּק שֶׁל סַפְנָה, וְאִף שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה זֹאת בְּשִׁלְיחוֹתוֹ וּבְמִצְוַתוֹ שֶׁל הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, שֶׁאָמַר לוֹ (שְׁמוּאֵל א טז, א): "מִלֵּא קֶרֶןךָ שִׁמּוֹן וְלֶךְ אֶשְׁלַחְךָ אֵל יִשְׂרָאֵל בֵּית הַלְחָמִי", וְאִף עַל פִּי כּוֹן אָמַר לוֹ ה' יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּנְקֹט בְּאֲמִצְעֵי זְהִירוֹת גְּשָׁמִי עַל יְדֵי שִׁיקַח אֶתוֹ פֶּר וְיִאֲמַר שֶׁהוּא בָּא לְהַקְרִיב קֶרְבָּן. אִם כּוֹן בְּנִדְאֵי אִסּוּר לְאָדָם רָגִיל וְשִׁלֵּא עַל פִּי מִצְוַת הַבוֹרָא לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ לְמִקּוּם סַפְנָה.

הַמְכַנִּיס אֶת עַצְמוֹ לְסַפְנָה וְנִצּוֹל הַיְמָנָה מִפְּסִיד מִשְׁכָּרוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא לְפַעֲמִים יֵשׁ מַקְרִים שֶׁאָדָם מְכַנִּיס אֶת עַצְמוֹ לְסַפְנָה וְה' יִתְבָּרַךְ מִצִּיל אוֹתוֹ, אֲלֵא שֶׁאֵז הוּא מְאָבֵד מְזִכְיוֹתָיו שֶׁעֲשָׂה בְּעֶבֶר וְלֹא יִקְבַּל עָלֵיהֶם שֶׁכָּר בְּעוֹלָם הַבָּא, כִּי הַשֶּׁכֶר כְּבֹר נִתֵּן לוֹ עַל יְדֵי זֶה שֶׁהוּא נִצֵּל. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר חֲזו"ל (שְׁבַת לב.): 'לְעוֹלָם אֵל יַעֲמֵד אָדָם בְּמִקּוּם סַפְנָה וְיִאֲמַר שֶׁעוֹשִׂין לוֹ נֶס, שֶׁמָּא אֵין עוֹשִׂין לוֹ נֶס, וְאִם עוֹשִׂין לוֹ נֶס מִנְפִים לוֹ מִזְכְּיוֹתָיו.'

וְכֶךָ אָמַר יַעֲקֹב אָבִינוּ בְּתַפְלָתוֹ, בְּשַׁעֲהָ שֶׁהִתְקַ" רַב אֵלָיו עֲשׂו עִם אַרְבַּע מְאוֹת אִישׁ לְהִרְגוֹ (בְּרֵאשִׁית לב, יא): "קִטְנֵתִי מִכָּל הַחֲסָדִים", וּפְרַשׁ שָׁם הַמְתַּרְגֵּם, שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ אָמַר לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שֶׁהִזְכִּיתָ שְׁלוֹ הַתְּמַעֲטוֹ בְּגִלְל כָּל הַחֲסָדִים וְהַטּוֹבוֹת שֶׁעֲשָׂה עִמּוֹ בְּבִיתוֹ שֶׁל לְכוֹן הָאֲרָמִי, וְלִכּוֹן כַּעַת הוּא פּוֹחַד שֶׁמָּא אֵין לוֹ עוֹד זְכִיּוֹת שֶׁבְּזָכוֹתָם יִצָּל מִעֲשׂוֹ.

מִתּוֹךְ סִפְרוֹ שֶׁל הַרְבֵּי יִגְאֵל כְּהֵן.

בית ההוראה "יעישה לך רב"

בנישואות נו"ר הרב יגאל כהן שליט"א ובראשות הרב נחיה כרבי שליט"א

יש לך שאלה בהלכה? רוצה להתייעץ עם רב?

חייג: 2381*

לרפואת התינוקת הודיה בת עידית

לרפואת שלום חיים בן נעמי

לרפואת יעל בת לבנה לאה

זמני מניסה וציאת השבת

יום	ת"א	ח"פ	ב"ש
מניחה	16:26	16:22	16:26
יעיאה	17:17	17:13	17:17
ר"ת	17:49	17:44	17:49

בירושלים: לנחגים 40 דקות 16:06

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמתו לברכה רפואה והצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-ן לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

הנהגות מרן
רבנו הרב עזריה זוסף זע"א

מדברי מרן עמוד ההוראה הראשון לציון רבינו יצחק יוסף שליט"א הרב הראשי לישראל ונשיא מועצת הרבנות הראשית:
מרן רבינו זיע"א שינה מהוראות הבן איש חי, משום שהיו נגד מרא דאתרא מרן הש"ע.

בא מרן לפני שמונים שנה ורואה דבר פלא, ברגע שהגיע חיבור של הבן איש חי' פה לארץ, כמה חכמים בבליים עירקים התחילו כולם לשנות את דרכם. עזבו את הבית יוסף - דברי אלקים חיים, שכל גדולי האחרונים דור אחר דור, למעלה ממאתיים פוסקים שהבאנו בספר עין יצחק, עזבו אותם, כולם פוסקים כמו דעת הבן איש חי. למה? יש לנו קבלה בידינו, לפני כן קבלה של מרן הבית יוסף... בא מרן ועשה מהפיכה בדבר הזה.

גדולי ישראל בזמנו - חיזקו את מרן רבינו זיע"א, להמשיך להורות כדעת מרן הש"ע זה לא היה קל לו, רבני ישיבת פורת יוסף הגאון רבי עזרא עטיה שהיה גדול הדור, הגאון חכם אפרים הכהן אביו של יבדל לחיים חכם שלום כהן, הגאון רבי יעקב עדס, חכם בן ציון, הרב צדקה, כולם הלכו אחרי הוראות הבן איש חי. כשבא מרן ושינה את הדברים, זה לא התקבל בהתחלה בצורה טובה, לא הבינו למה, עוד הרב היה צעיר... מרן התחנן בגיל עשרים וארבע, מיד אחרי החתונה ישב בבית הדין יחד עם רבי עזרא עטיה, אב בית דין היה רבי יהודה שאקו. לא היו הרבה תיקים... אבל הם צריכים לבוא לבית הדין, יש להם משכורת. הוא בא לבית הדין, ואז אין תיקים, אין דיונים, הביא איתו את הכתב יד שהוא כתב בלילות השגות על הבן איש חי לפי הסדר, והיה מראה לרבי עזרא עטיה: "תראה, בלילה למדתי את ההלכה הזו, השגתי עליה אחרי בדיקה, תראה בית יוסף, תראה ספר פלוני... אמר לו רבי עזרא עטיה "זה נכון, זה לא נכון". מי שיראה את הכת"י המקורי של הליכות עולם, יש קטעים שמרן האבא עשה על זה "איקס". פעם שאלתי אותו: "מה זה האיכסים האלו?". הוא השיב לי: "כל מה שחכם עזרא עטיה לא הסכים איתי עשיתי על זה איקס". זאת אומרת, שכל מה שהשאר, חכם עזרא עטיה בסוף קיבל. רבי עזרא אמר פעם: "לו קמה ישיבת פורת יוסף אלא כדי להעמיד בתוכה את מרן האבא זצ"ל, דיינו בכך!". הוא הכיר את גדלותו של מרן והסכים איתו בהרבה דברים, וזאת המהפכה שמרן האבא עשה בדבר הזה.

שאלות ותשובות
מאת הרב יגאל כהן שליט"א

שאלה: אדם שמתארח אצל חבריו מה כיצד ידליק נרות החנוכה?
תשובה: אם מתארח אצל חבריו וחוזר לאחר מכן ללון בביתו, ידליק בביתו שיחזור. ובאופן שנשאר ללון אצל חבריו הדבר תלוי אם אשתו נשארה בבית היא תדליק ותפטור אותה. ואם גם אשתו אינה בבית או שאינו נשוי ישתתף בפרוטה עם חבריו בהדלקה ויוצא בהדלקת חבריו [ע"פ שבת כג ע"א וילקו"י עמ' [תעב].

שאלה: מה קודם במוצאי שבת הדלקת נרות חנוכה או הבדלה?
תשובה: בבית הכנסת יש להקדים הדלקת נרות קודם הבדלה, ובביתו יש להקדים הבדלה ולאחר מכן הדלקת נרות [ע"פ שכנה"ג סי' תרעב ודלא כש"כ המג"א שם].

שאלה: אדם שאוכל בסוף הסעודה ירקות לקינוח האם צריך לברך עליהם ברכה ראשונה או שנפטרים בברכת המוציא?
תשובה: באופן שאוכל ירקות לקינוח לא יברך עליהם ברכה ראשונה, ורק באופן שאוכל פירות יברך עליהם כברכתם.

שאלה: מה מברכים ברכה אחרונה על מאכל שיש בו תערובת מין דגן כגון עוגת גבינה שמעורבים בה קמח או פיזורי ביסקויט?
תשובה: עוגה שמעורב בה גם מין דגן בשיעור שישיית מהעוגה (17%), מברך עליה ברכה אחרונה מעין שלוש, [חזו"ע ט"ו בשבט ברכות עמ' קצ].

דוד המלך
מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד סיסמת החיצים

לאחר שנשבעו זה לזה, הסביר דוד ליהונתן את תוכניתו, כיצד יודיע לו מה דעתו של אביו, בעוד שלוש ימים (היום, ועוד שני ימי ראש חודש), לאחר שיבחן את תגובת אביו על היעדרותו של דוד מסעודת ראש חודש, יצא עם נערו לשדה בו מתחבא דוד, ביום זה על דוד להתחבא היטב משום שיתחילו החיפושים אחריו (רש"י ומלבי"ם, שמואל א כ, יט), יהונתן ירה שלושה חיצים ויצוה על נערו להביא לו את החיצים מאזור המטרה, כאשר הנער ירוץ להביא את החץ, יהונתן יכוין אותו למקום נפילת החיצים, ועל דוד לכרות אוזן להוראות שיהונתן אומר לנער, אם יאמר לו (שמואל א כ, כא) "החיצים ממך וְהָנָה" כלומר שעל הנער להתקרב ליהונתן משום שהרחיק יתר על המידה, יבין דוד שכנראה הרחיק בדעתו יתר על המידה, ושאל אינו חפץ להורגו, ויכול הוא לשוב לביתו, אך אם יאמר יהונתן לנער (שמואל א כ, כב) "החיצים ממך וְהָלָאָה", ידע דוד שעליו לברוח במהירות, משום ששאל חפץ להמיתו.

לשון הרע הורגת שלושה

הסיבה שבחרו לעשות את הסימן בשלושה חיצים, מבארים המנחה קטנה' והמלבי"ם (שמואל א כ, כ), משום שהחץ מסמל על בעלי לשון הרע, כפי שאומר הנביא (ירמיהו טז, ז),

**הסט השלם - חידושי ה"זרע
שמשון" מעבר לסגולה - על
התורה ובספר החדש "מעבר
לסגולה" מועדים | וחמשת
המגילות.**

**לרכישה: באתר אופקים בוקס
או 055-67-25-138**

**קו לימוד יומי לנשים ובנות
מתוך ספר
"שער הבטחון המבואר"**

מאת הרב יגאל כהן שליט"א

**3 - 2 דקות ביום
להצטרפות חייגי: 054-8502066**

**קו לימוד לגברים
בספרו של
הרב יגאל כהן שליט"א
שיעור קצר של כ-2 דקות
מידי יום**

בטל: 077-4017828 שלוחה 52

"חץ שְׁחוט לְשׁוֹנָם", ובכך רמז יהונתן לדוד, שהלשון הרע שנלחשה על אוזנו של אביו היא הסיבה לשנאתו, ושלושת החיצים הם רמז לכך שהלשון הרע הורגת שלושה, כמוכא בגמרא (ערכין טו ע"ב), שלשון הרע פוגעת באדם שסיפר, במי שמקבל ומאמין לדבריו, ובמי שסיפרו עליו. ואכן כך היה, שאול שקיבל לשון הרע על נוב עיר הכהנים שהם מסייעים לדוד, נהרג במלחמה, דואג האדומי שסיפר את המידע לשאול, איבד את חלקו לעולם הבא, והכהנים ובראשם אחימלך הכהן הגדול שעליהם סופר ה'לשון הרע', מצאו את מותם באופן טראגי. (כפי שיבואר בהרחבה בפרק כא).

מלטלות ברצון ה'

ויהונתן מסיים את דבריו ואומר לדוד, אם תאלץ לברוח (שמואל א כ, כב) "לך פי שְׁלַחְךָ ה'", בדברים אלו חיזק יהונתן את דוד, ואמר לו דע לך, שסיבת בריחתך היא משום שרצון ה' לשלוח אותך מכאן מסיבותיו הוא, ומשום כך מסובבים מן השמים שאבי חפץ להורגך, כי אין אדם בעולם שיכול להועיל או להזיק לך לבד מאיתו יתברך, ואף אם כעת הדבר נראה לך לרעה, בסופו של דבר יתברר איך הכל היה לטובתך, כי ה' הוא זה ששולח אותך.

"זאת הנפת המזבח"

היום השמיני של חג החנוכה נקרא בשם: 'זאת חנוכה', לפי שקוראים בו בתורה: "זאת הנפת המזבח ביום המושח אתו".

ידועים דברי המהר"ל בספרו "נר מצווה", שהמספר שש מסמל את עולם הטבע החומרי, המוגבל בששה צדדים. שהרי לכל דבר חומרי ישנם שישה צדדים: מזרח, מערב, צפון, דרום, מעלה, מטה. והמספר שבע הוא הרוחניות הקיימת בתוככי עולם הטבע, כנשמה הרוחנית שבתוך הגוף החומרי, והוא סוד יום השבת ושנת השמיטה וכל השביעיות החביבין לפני המקום. ואילו המספר שמונה מסמל את מה שמעל לטבע, ולפיכך בשמונת חוטי הציצית טמונה שמירה מעל הטבע, והתינוק הנולד לממלכת כהנים וגוי קדוש כשהוא עם ערלה, מתעלה אל מעל הטבע כאשר מוסרת ערלתו ביום השמיני.

ומבאר על פי זה ענין נפלא, שיבאר להלן בתוספת נופך:

כל המקומות בתורה שכתובה בהם המילה 'זאת', שייכות לאותו שורש.

הנה, על אהרן הכהן כתוב: "בזאת יבא אהרן אל הקדש". וביאורו במדרש שזכה לכך בזכות המילה שנאמר בה: "זאת ברייתו אשר תשקמו ביי וביניכם ובין זרעך אהרן המול לקם על זרע".

עומק סוד הדבר הוא, השמיני שמעל הטבע בברית המילה, נרמז במילה 'זאת': ז' - שבע עולם הטבע, א' - מדרגה אחת למעלה יותר שהיא השמונה שמעל הטבע. ת' - תכלית. לפי שבזה הגיע הילד לתכלית שלימות גופו. שהרי אדם הראשון נברא ללא ערלה, ורק לאחר שאכל מעץ הדעת התחיל ענין הערלה בו ובטבע הנולדים ממנו.

ובכתוב על כניסת אהרן אל הקדש נוספה האות ב' - "בזאת יבא אהרן אל הקדש", כאומר בזכות זאת, ללמד כי בזכות ברית המילה שכתוב עליה 'זאת', דהיינו שהיא מעל הטבע, "יבא אהרן אל הקדש" - יכול אהרן להיכנס לקדש הקדשים שהוא מעל לטבע, וביום הכיפורים שהוא מעל הטבע. שהרי יום זה יום כפרה לחוטאים, וניתן לישראל ממידת החסד למחול להם על חטאים שעל פי טבע הבריאה היה על החוטא להיענש עבורם.

נצחון העל-טבעי את עולם הטבע

לפיכך קוראים ביום השמיני של חנוכה פרשת זאת חנוכה דוקא, לפי שיום זה דומה במדרגתו ליום ברית המילה עליה נאמר 'זאת'. שבזכות פועלת בני חשמונאי להתעלות מעל הטבע במלחמתם למען התורה, זכו לנצח את היוונים. שהרי מלכות יון, לא האמינה ברוחניות שמעל הטבע, ובוודאי שלא האמינה ביכולת האדם לפעול ולתקן במעשיו את העולם הרוחני. וכשיברו על רוחניות, היה זה רק ענייני פילוסופיה רדודים ונגינה ושאר עניינים הנקראים רוחניים אך לדעתם התחילו ונגמרו בעולם הטבע, שהוא בסוד השש והשבע.

נמצא, אפוא, שנצחון חשמונאים, היה נצחון העולם העל-טבעי את עולם הטבע. ולכן הארת פני ה' היתה להם בשמן שדלק מעל הטבע שמונה ימים דוקא, כאשר פסקת הנס היתה ביום השמיני. [לשיטה הסוברת שנתנו במנורה את כל השמן כבר ביום הראשון, ונמצא שבכל יום התעצם הנס יותר ויותר, בבחינת 'מוסיף והולך'].

מסוגל לכפרת עוונות

ולפיכך יום זה מסוגל לכפרת עוונות, כנרמז בכתוב: "בזאת יכפר עון יעקב". ביום 'זאת', יכופר עון יעקב.

וכתב מהרח"ו בספרו "פרי עץ חיים", שכל יום משבעת ימי החנוכה ימי הראשונים, מקביל למידה אחת משבע המידות הראשונות שבי"ג מידות רחמים. אבל היום השמיני מקביל לכל המידות האחרונות, מ'נוצר חסד לאלפים' עד 'ונקה'. ע"ש. וכתב ה"בני יששכר" שלפיכך עיקר הסגולה לפקידת עקרות הוא ב'זאת חנוכה'. ע"ש.

זאת חנוכה מקביל לשמיני עצרת

היום השמיני של חנוכה, ויום שמיני עצרת במעגל כל מועדי השנה, מקבילים זה לזה. זה חותם את מעגל חגי השנה שבתורה, וזה חותם את תקנות חכמים במועדי השנה.

שהנה החג הראשון הוא חג הפסח, שבו נגאלו ישראל ונעשו ממלכת כהנים וגוי קדוש, ויש בו שבעה ימים.

אחריו מגיע חג השבועות, לאחר שספרו ישראל ארבעים ותשעה ימים, שבהם יצאו ממצרים שיערי טומאת מצרים וכנסו למ"ט שערי קדושה, עד שהיו ראויים בסופם של שבעת השבועות לקבל ביום חג השבועות את ספר ההדרכה האלוקי לדעת לחיות נכון כרצון ה'.

ואחר כך ראש השנה, יום בו נברא האדם, ונידונים בו על המעשים, לאחר שכבר קיבלו את התורה, ויודעים מה מוטל עליהם לעשות.

ולאחר עשרה ימים, מגיע יום הכיפורים, הוא יום כפרת העוונות לשבים בתשובה. ולאחר ימי הניקיון הללו, מגיעים שבעת ימי השמחה בחג הסוכות, לפי שמי שאינו נקי מחטאים אינו יכול לשמוח. ככתוב: "פחדו בציון חטאים".

ולאחר סיום מעגל חגי השנה שבסוד עולם הטבע שבמספר שבע, עולים כל ישראל מהטבע אל העל-טבעי, הוא סוד המספר שמונה, ביום שמיני עצרת.

ולענין תקנות חכמים, הנה תיקנו תקנות שונות: נטילת ידים, הדלקת נר שבת, איסור אכילת עוף בחלב ועוד, ובמועדי השנה את חג הפורים, וסוף תקנותיהם היה 'להדליק נר חנוכה', שפסקתו ביום השמיני אשר מדליקים בו שמונה נרות, ובו מתעלים ישראל אל העל-טבעי (האדם במעגל השנה מאת הגאון הרב זמיר כהן שליט"א יתרון להשיג בהיכלרות שופס בטל' 1250-222-073).

מעטים מזול רבים

עוד רגע נגמר החג הקדוש, חג חנוכה הקדוש. חג שבו עוצר הזמן מלכת.. כביכול 'מכריחים' אותנו לשבת ולהנות מהאמת.. מהפשטות. בזמן הזה, לחזור אחורה, דווקא לימים ההם, לספר ניסי חנוכה, להסביר עד כמה אנחנו מתרחקים מתרבות יוון, ואיך תמיד המעטים מנצחים את הרבים. גם אם נדמה שיש להם הרבה כוח... ממש כמו היום. נראה שכל העולם משתגע, שכולם כועסים ועצבנים, ממהרים ולחוצים, נראה שכולם המומי טכנולוגיה למיניה... ואנחנו המעט. מתי מעט. שרוצים את השם. שפשוט מייחלים למשיח שיגיע ויגאל אותנו. ואנחנו ננצח, כי בסוף יגיע היום שכולם ידעו את האמת.. הקב"ה הוא האמת היחידה. ללכת בדרכו ולחיות באמונה זו הדרך היחידה להישאר שפויים.. ושמחים.

חנוכה, חג שמח וקדוש, יושבים כל המשפחה מסביב לנרות המאירות, עושים סגולות, שרים שירים ומוקדם ומתפללים מעומק הלב. איזה נחת, איזו שלוה, כולם חוזרים מוקדם ומתאספים בביתם.. נותנים לבית את המקום שלו. למשפחה את המעמד שלה. נהנים מסיפורים, ריקודים ושירים של הילדים.. עוצרים ממרוצת היומיום המטריף, ופשוט שמחים ונחים, מעריכים ומייחלים. איפה נמצא עוד עם כזה? עוד מנהגים והלכות כאלו מאירות את הנשמה עמוק פנימה?

המנוחה הזו וההנאה הפשוטה הזו מהילדים והבית, מזכירים לי את השנים שבהם עבדתי מאוד קשה בחוץ, כמו שנשים רבות מהקוראות כאן עושות ביום יום. הייתי מאלה שמפשרת סכסוכים ומקדמת פרויקטים בעבודה. הייתי מאלה שאוהבות לקום וללכת לעבודה, בה הרגשתי סיפוק ושמחה. למרות המאמץ הכרוך בבקרים ובצהריים בבית לאחר מכן.

תמיד הרגשתי שאני משקיעה את כל מאמציי בעבודה, כי הגעתי הביתה ללא כל כוח וסבלנות לקטנים שכל כך היו זקוקים לי... בתוך תוכי ידעתי שהכוחות משושקעים בעבודה הם קצת יותר ממה שצריך... קיבלתי המון הערכה וסיפוק ממקום העבודה. השקעתי שם כוחות נפש וגוף, שאולי אצלכן זה לא, אבל אצלי זה בהחלט 'נגס' מהבית.

ישנן נשים שיודעות לנתב את הכוחות שלהן בין הבית לעבודה, ומצליחות לתפקד מקסימום בשניהם. אני לא הצלחתי, יש כאלה שהן טוטאליות, או לפה או לשם. הקב"ה סיבב את מסלולי לדרך אחרת.. ולימאלי הפסקתי לעבוד בחוץ, לאחר זמן מה שהתרגלתי למציאות החדשה.. פתאום קלטתי כל כך הרבה דברים. הרגשתי שעד כה, הכוחות הנפשיים, החברתיים והפיזיים שלי הושקעו ברובם במקום הלא נכון. כל כך הייתי עסוקה ב"מה יגידו", ואיך לעזור בכל מקום.. ומה עם הבית פנימה? שם היה לי סבלנות לפשר בין מריבות? או להיות יצירתית במציאת פתרונות לבעיות פשוטות או מורכבות של היומיום? וזה גורם לי לתוה - האם אנחנו משתמשות בכל הכוחות שהקב"ה חנן אותנו במקום הנכון? האם אנחנו מקבלות סיפוק והערכה מהמקום הנכון? האם אנחנו מחכות למילה טובה מהחברה בעבודה או מהבית פנימה / מהבעל? וגם אם אף אחד לא יגיד לנו מילה טובה, מה באמת הקב"ה מצפה מאיתנו? איפה העבודה האמיתית שלנו בחיים? לכבוש עוד פסגת יעד? להרוויח עוד פיסת זהב? או לנצח את החושך ולהשקיע בדור הבא שלנו שישמחי בדרך אבותינו הקדושים?..

חלילה, שלא תבינו אותי לא נכון, אני ממש לא ממליצה לא לעבוד. ישנן נשים שחייבות עבודה לבריאות נפשן, או בשל מצב כלכלי או זוגי.. ויש צדיקות מפז שלוקחות על עצמן את עול הפרנסה כדי שהבעל ישב וילמד תורה, שזה בכלל מוערך עד אין קץ. ישנן גם נשים שנמצאות בבית ועדיין לא משקיעות מה שנשים שעובדות משקיעות בבית. זה לא המדד אם את עובדת או לא, המדד הוא איפה הראש. איפה שמים את החשיבות. בבית או בחוץ. מה סדר העדיפויות.

כולנו צריכות ללמוד היכן צריך להשקיע את מירב הכוחות. היכן למצות את החשיבה היצירתית והפתוחה איך לקרב את ילדינו לבית היהודי החם.. כולנו צריכות להבין מה עיקר ומה ספל. במיוחד בתור נשים, שאנחנו נפש הבית! גם אם את עובדת, זה מצויין, יישר כוח, אבל את הכוחות עקש שלך תשתדלי להביא לידי ביטוי בביתך.. אל תבזבזי את הכול בחוץ. וזה הכי קשה. כי בחוץ תמיד מוחאים כפיים, ובבית פחות (אם בכלל), אבל לפחות אנחנו מודעות. כי תמיד את תישארי עיקר הבית. נחשוב, מה יגידו עלינו אחרי 120 שנה? הייתה עורכת דין מצליחה? עבדה כרואת חשבון מבריקה? או גידלה ילדים לתורה ולמידות טובות? צנועה ויראת שמיים? או מוצלחת בקידום פרויקטים?

כל אחת תעשה חשבון נפש.. היכן הכוחות שהשם נתן לך מושקעים? באילו מניית? של העולם הזה או העולם הבא?

ותפלל על זה.. שהשם ייתן לנו כוח. שנוכה לממש את כוחותינו בבית פנימה, ושנוכה לראות נחת בעמלנו! נחת יהודית אמיתית! סוף חנוכה שמח!

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב מנחם שלישי

השדוד שקם ללילה אחד (א)

אנו נמצאים בעצומם של ימי החנכה, ימים של טהרת הלב, ימים של קרבת אלקים, ימים של הארות אלקיות, ובד בבד השבת אנו נמצאים בגאלת יוסף מעמק בית הסהר אל רום המעלה משנה למלך מצרים המעצמה הגדולה בעת ההיא.

בחז"ל מובא שמהרו לקחת את יוסף מבהור כלשון הפסוק 'וירי'צהו' כי ישועת ה' פהרף עיון, יש מנת סבל לאדם וכשמתקיימת לא נשאר מאומה.

ספר הרב שלום מאיר וולך שליט"א שהרב הגאון רבי יוסף שלמה פהנמן זצ"ל המכנה הרב מפוניבז' נתמנה פאברך צעיר לרבה של העיר פוניבז'.

החלום שלו להפך את פוניבז' למעצמה של חנוך לבסס תלמוד תורה ושיבה קטנה וגדולה וכולל של אברכים, בית ספר יסודי של בנות סמינר וכו'.

בשביל להתחיל לממש את החלום היה עליו למצוא שטח קרקע גדול. מן השמים הקרו לפניו הזדמנות נדירה – הכמור של עיר פוניבז' היה בן למשפחת האצולה ששלטה בעבר בעיר, והוא היה נצר האחרון למשפחה זו, וירש קרקעות רבות, מאחר ולא השאיר אחריו שום צאצא החליט למכר את השטחים, לפי ערך הקרקע הם היו שווים 60,000 רובל הון עצום. אבל הוא פרסם שמי שיתן לו חצי מהסכום 30,000 רובל במזמן הוא ימכר לו את הקרקע.

עבור הרב מפוניבז' זו הייתה הזדמנות נדירה ביותר. הוא עלה אל הכמור והתחיל להתמקח: מי יתן לך 60,000 רובל?! ענה לו הכמור: האמת היא שיש לי מי שמוכן אבל הוא רוצה בתשלומים, ואני מעונין במזמן לכן התפשרתי על חצי מחיר.

אמר לו הרב: תוריד לי את המחיר ל-25,000 רובל וגמרנו ענין.

אבל במזמן, אמר הכמור.

ענה הרב: תשמע אני הרב של העיר ואיני אדם עשיר, ואין בידי הסכום כרגע, תן לי מרוח של זמן לעשות טיבוב בין עשירי רוסייה ולחמם את לבם ואתן לך את הפסוק.

הכמור אמר לרב: אני מוכן תביא לי עכשו 5,000 רובל, ואני אתן לך חדשים להשיג את יתרת הסכום ולאסוף תרומות, אבל אם בתם החדשים ביום א' בשעה 11:00 בבקר לא הבאת את כל יתרת הסכום במזמן – אין עסקה, ואבדת את דמי הקדימה! מסכים או לא?!

אשאל את אשתי – ענה הרב.

חמשת אלפים רובל – זה היה כל הפסוק שקבל הרב מפוניבז' כנדוניה מקמיו שהיה רבה של ווידג.

הלך הרב מפוניבז' לביתו ושאל את אשתו: את מוכנה לתת את הנדוניה שלנו למהלך, והיא אמרה מיד: כן! אני אתך...

לקח את הפסוק והלך אל הכמור, חתמו על זכרון דברים. יש לו עכשו חדשים להשיג את יתרת הסכום. לא התעצל הרב, ומיד פתח במסע גיוס כספים.

נסע לפטבורג, לקובנה, לווילנא. דבר עם כל הגבירים, חמם אותם, הלהיב אותם – הוא פתח להם את הלב, אבל לא את היד... כלם הסכימו עקרונית לתת, אבל אמרו שאין להם כרגע כסף מזמן בכספת את הסכום שהוא דורש.

עשיר אחד ברודצקי שמו, אמר לו ראה, אני פעת כסיום עסק שאמור להניב פרות בעוד חמשה חדשים, אם תבוא עוד חמשה חדשים תקבל 5,000 רובל. הרב מפוניבז' לקח ממנו התחייבות בכתב.

עוד אחד הבטיח לו 4,000 רובל תוך שלשה חדשים. אחד אחר 3,000 רובל תוך ארבעה חדשים ועוד ועוד הוא הגיע לסכום של 20,000 רובל אבל בהבטחות לא במזמן.

הגיע השבת האחרונה לפני יום ראשון שבו הוא צריך להביא לכמור 20,000 רובל ואין לו רובל אחד לרפואה.

ובאותו שבת באו אליו להתארח לא פחות ולא יותר חמיו וקמותו.

ספר הרב מפוניבז' לאחר מכן: שאף אחד לא יקנא בשבת שאני עברתי... מה עשיתי? הטיחו בו, איזו מגלומניה? אתה בסך הכל רב של עיר קטנה, תעביר את השעורים שלך באיזה בית הפנסת לכמה בחורים... מה החומות שלך? מה אתה צריך ששים דונם של קרקע? מה אתה הולך לבנות קריה? מי אתה? אברך בן שלשים... בקצור חשך בעינים...

המשך אי"ה בשבוע הבא

פניי הדף היומי

מאת הרב יצחק מנחם שלישי

סגולות להנצל מעין הרע

נונא סמא לעיניים (נדרים דף נד):

בסוגיותנו אנו למדים שאדם שמרגיש כאבים בעיניים במשך זמן רב אכילת דגים תועיל לרפואת העיניים. והאמורא שמואל שמלבד היותו מגדולי האמוראים היה גם רופא מומחה ובקי גדול בחכמה זו מצא רמז לכך מהאותיות נון סמך עין שסמוכות אחת לשניה בסדר הא' ב' וראשי התיבות שלהם נונא סמא עינא דהיינו דג (שנקרא בלשון ארמית נונא) סמא רפואה לעינא לכאבי עיניים.

ובהקשר לכך כתב רבינו החיד"א בספרו דבש לפי שישנם אחד עשר פסוקים שמתחילים באות "נון ומסיימים באות נון" (נגע צרעת כי תהיה באדם והוא אל הכהן נחנו נעבור חלוצים לפני ה' ארץ כנען ונחנו אחוזתינו נחלתנו מעבר לירדן, ובפסוקים אחרים המובאים בספר השומר אמת סימן יב) וטוב לומר אותם בכדי להנצל מעין הרע, וביאר שהטעם לכך משום שזרע יוסף נמשלו לדגים בן פורת יוסף בן פורת עלי עין ומבאר הגמרא פסוק זה במסכת ברכות(דף כ) שנמשלו לדגים שנמצאים במים והם מכוסים ואין רואים אותם ולכן אין עין הרע של אנשים שולטת בהם, ופסוקים אלו מתחילים ומסיימים באות נון שזהו כינוי לדג בארמית, והביא ראייה מסוגיות מדברי שמואל שנונא (דג סמא תרופה לעיניים) ורמזו כאן שפסוקים שמתחילים ומסיימים באות נון מועילים להנצל מעין הרע. עוד כתב בשם רבינו יהודה החסיד שסגולת פסוקים אלו להבריא את כל המשטינים עליו, ולכן כתב שטוב מאד לומר פסוקים אלו.

וישנה סגולה נוספת שכתבה החיד"א בספרו פתח עיניים להנצל מעין הרע למי שחושש שאומר את המילה "חמסה" והכוונה לצורת כף היד שיש בה חמש אצבעות וישנם אנשים שתולים צורה זו בפתח ביתם לשמירה מאנשים בעלי עין הרע, והגאון רבינו יוסף חיים בספרו עוד יוסף חי על התורה פרשת וישלח ביאר בדרך מליצה את הפסוק שנאמר על יעקב "ויקח מן הבא בידו מנחה לעשיו אחיו" שבזמן ששלח יעקב מתנות מרובות לעשיו אחיו חשש מעינו הרעה של עשיו בראותו את עושרו המופלג של יעקב, ולכן מכל מין ששלח לאחיו פרש את ידו כלפיו שלא תשלוט בו עינו הרעה.

שבט שלום.

הוצה להיות שורתך באחזקת תורה של למעלה מ- 120 אברכים?

בית המדרש "יביע אומר" בבני ברק מציע לכם שותפות גם באחזקת תורה וגם בעזרה למשפחות נזקקות.

בתרומה חודשית לבית המדרש אתה יכול!

לפרטים חייגו: **03-8000770**

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברהבי הארץ רבנים מכולל "יביע אומר" 03-8000770

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהיין בת זיוה ע"ה

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים